Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

37 053 Wijziging van de Wet werkelijk rendement box 3 en de Wet inkomstenbelasting 2001 (Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3)

C **VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN**[1]
Vastgesteld 26 november 2026

Het voorliggende wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de **PRO**-fractie hebben de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 met interesse gelezen en hebben er een aantal vragen en opmerkingen over.

De leden van de **BBB**-fractie hebben kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 en willen hierover graag enkele zaken nader toegelicht zien.

De leden van de fractie van de **VVD** hebben de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 zorgvuldig bestudeerd en hebben daarbij nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 (37.053). Deze leden onderschrijven het belang van een houdbaar, rechtvaardig en uitvoerbaar belastingstelsel voor vermogen, waarbij belasting wordt geheven over het daadwerkelijk behaalde rendement. Deze leden vinden het daarbij van belang dat belastingplichtigen niet worden belast over ongerealiseerde vermogenswinsten die nog niet tot beschikbare inkomsten hebben geleid. Tegelijkertijd moet het nieuwe stelsel juridisch robuust zijn, uitvoerbaar voor de Belastingdienst en voldoende duidelijkheid bieden aan belastingplichtigen. Daarom hebben de leden van de D66-fractie nog enkele vragen.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 (37.053). De Eerste Kamer heeft de verantwoordelijkheid om bij de beoordeling van nieuwe wetgeving niet alleen te kijken naar de financiële opbrengst voor de overheid, maar vooral ook naar de uitvoerbaarheid, de rechtvaardigheid en de robuustheid voor de langere termijn van het gekozen belastingstelsel. Hierover hebben de leden van de CDA-fractie nog enkele vragen.

De leden van de **SP**-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 (37.053) en hebben daarover nog een aantal vragen.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel en hebben daarbij de nog enkele vragen.

---

[1] Samenstelling:
Van Apeldoorn (SP), Bakker-Klein (CDA), Van Ballekom (VVD) (voorzitter), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bovens (CDA), Crone (PRO), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Van Gurp (PRO), Hartog (Volt), Holterhues (ChristenUnie), Karimi (PRO), Koffeman (PvdD), Kroon (BBB) (ondervoorzitter), Van der Linden (VVD), Martens (PRO), Moonen (D66), Van den Oetelaar (FVD), Van Rooijen (50PLUS), Rosenmöller (PRO), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Van Wijk (BBB)

Met belangstelling hebben de leden van de fractie van **JA21** kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3. Na bestudering hebben deze leden nog een aantal vragen.

De leden van de fractie van **Volt** hebben met belangstelling kennisgenomen van de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 (37.053) en heeft daarover een aantal vragen.

De leden van de fractie **SGP** hebben de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 met aandacht bestudeerd. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen

Het lid van de fractie van **50PLUS** heeft kennisgenomen van het wetsvoorstel Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3. Dit lid heeft hierover een aantal vragen aan de regering.

Het lid van de **fractie-Van Gasteren** heeft de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 bestudeerd en heeft hierover enkele vragen. De fractie van de **BBB** sluit zich aan bij deze vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van PRO

De leden van de **PRO**-fractie begrijpen niet waarom de regering zo aandringt op haastige spoed bij behandeling van de novelle. De brief van 17 november 2026 laat naar de mening van deze leden zien dat er nog best ruimte voor een meer grondige behandeling zou zijn in bijvoorbeeld het eerste kwartaal van 2027, gelet op de uitvoering bij belastingdienst en banken.[2] Dit is, volgens de aan het woord zijnde leden, bevestigd door de vertegenwoordigers van de Nederlandse Vereniging van Banken en de Belastingdienst tijden de deskundigenbijeenkomst op 24 november. Er is volgens genoemde leden, slechts één reden waarom de novelle vóór 1 januari moet worden behandeld en dat is de financiële dekking voor zover die ziet op het jaar 2027. Dit betreft de tijdelijke verlaging van de box2-tarieven en de verlaging van de grens voor excessief lenen met een eerste tranche van 80.000 euro.[3] Nu de invoering van de vermogenswinstbelasting, en daarmee ook de verwachte budgettaire derving ten opzichte van de eerder voorziene vermogensaanwasbelasting, is uitgesteld tot 2029 en mogelijk zelfs 2030, vragen deze leden waarom er geen ruimte zou zijn om ook de bijbehorende dekking een jaar op te schuiven? Kan de regering bevestigen dat, indien tijdige budgettaire dekking noodzakelijk wordt geacht, deze ook kan worden geregeld via een afzonderlijke, beperkte novelle bij het Belastingplan? Deze zou op korte termijn aan de Afdeling advisering van de Raad van State kunnen worden voorgelegd en vervolgens door de Tweede en Eerste Kamer kunnen worden behandeld, zodat afronding in de Eerste Kamer vóór 15 december aanstaande mogelijk is, aldus genoemde leden. Is de regering bereid een dergelijke novelle voor te bereiden en in te dienen? Waarom kiest de regering niet deze route om zo de zorgvuldige behandeling te garanderen?

Een andere reden voor een zorgvuldige behandeling van de novelle in het eerste kwartaal van 2027 is de planning voor de verdere uitwerking van het box 3-stelsel. De regering heeft aangekondigd het wetsvoorstel voor de volledige vermogenswinstbelasting op Prinsjesdag 2027 aan de Kamer aan te bieden om invoering per 2030 mogelijk te maken.[4] De novelle is daarmee, volgens deze leden, een tussenstapje, niet meer en niet minder. Kan de regering reeds zoveel mogelijk inzicht geven in de onderwerpen die in het aangekondigde wetsvoorstel nader zullen worden uitgewerkt en daarbij aangeven welke onderwerpen nog geen onderdeel uitmaken van de novelle? Zijn dit onderwerpen die een nadere juridische en fiscale uitwerking vergen en daarom niet op korte termijn in de novelle konden worden meegenomen? Klopt het dat bij de verdere uitwerking zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de uitgangspunten van de novelle, maar dat niet kan worden uitgesloten dat om uitvoeringstechnische of juridische redenen op onderdelen andere keuzes moeten worden gemaakt? De leden van de Pro-fractie verwachten dat dit onvermijdelijk zal zijn, omdat zij, in lijn met het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, van mening zijn dat het wetsvoorstel voor de volledige

[2] *Kamerstukken I* 2026/2027, 37.053/36.748, B.
[3] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 3.
[4] Onder andere is het tijdspad beschreven in *Kamerstukken II*, 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 9.

vermogenswinstbelasting met meer rust en zorgvuldigheid moet worden voorbereid en dat het instrument van een novelle daarvoor niet geschikt is. Kan de regering ook bevestigen dat bij de definitieve wetgeving omtrent box 3 nog veel kan veranderen, onder invloed van nieuwe argumenten, andere politieke verhoudingen en dien ten gevolge wijzigingsvoorstellen van regering of Kamer(s)? Kortom, kan de regering bevestigen dat er nog lang geen zekerheid is rondom box 3? Deze leden vragen de regering of dit niet op gespannen voet staat met de noodzakelijke rust en duidelijkheid en een noodzakelijk einde aan jarenlange onduidelijkheid en rechtszaken rond box 3? Is het juist dat de ongelijke behandeling van (soms dezelfde) beleggingscategorieën, met name in het overgangsjaar 2029, nu ook door de regering als juridisch kwetsbaar wordt gezien, zoals blijkt uit de verwachte toename van bezwaarschriften en andere juridische procedures?[5] Heeft de regering al een onafhankelijke juridische opinie laten maken, en zo ja door wie en kan die aan de Kamer worden gestuurd? Is al duidelijk hoeveel hooggespecialiseerde ambtenaren en mensen bij de rechterlijk macht zullen moeten worden aangenomen, alleen al voor dit overgangsjaar? Is het uitgesloten dat de invoering onverhoopt 2031 wordt? Is dit niet onbehoorlijk bestuur, en hoe denkt de regering hiervoor begrip van burgers te kunnen vragen? Is het dan niet beter om het wetsvoorstel in te voeren met een aanwasbelasting? Dan kan de Tegenbewijsregeling volgens plan stoppen in 2028. Dat is tevens van belang omdat de Tegenbewijsregeling, volgens de aan het woord zijnde leden, zeer complex is en onrechtvaardig uitpakt. Bovendien staat hij, naar mening van deze leden, ver af van heffing op werkelijk rendement. Zo worden hoge vermogens en rendementen (boven het forfaitaire rendement van circa 6%) sterk bevoordeeld, met een budgettaire derving van circa € 3 miljard per jaar,[6] worden individuen met vakantiehuisjes hard gepakt, en kent al het vastgoed geen kostenaftrek. De regering vond dit aanvaardbaar vanwege de korte overgangstijd, maar die wordt nu feitelijk veel langer en dus zou snelle invoering van de aanwasbelasting een betere overgangssituatie betekenen, aldus genoemde leden. Kan de regering instemmen met de redenering van deze leden en de novelle intrekken zoals de Raad van State heeft voorgesteld?

De juridische en uitvoerings-onzekerheid bij de novelle speelt naar mening van de aan het woord zijnde leden vooral bij de ongelijke behandeling die zal plaatsvinden van bijvoorbeeld beleggers in edelmetalen, valuta en crypto’s die aanwasbelasting moeten betalen, dus ook over niet-gerealiseerde winst en vermogensgroei (“papieren winst), terwijl alle andere beleggers in dat geval wel alleen worden aangeslagen over feitelijk gerealiseerde winst. Is het juridisch houdbaar om op deze manier te differentiëren *tussen* categorieën beleggingen? Zijn er nog meer categorieën waar deze differentiatie voor zal gelden of is het een limitatieve keuze, die met de novelle ‘in beton is gegoten’? Er kunnen, volgens deze leden, grote verschillen *binnen* beleggingscategorieën ontstaan. Zo zullen bijvoorbeeld beleggingen in goud en crypto’s die zijn ondergebracht in een financieel instrument (zoals een fonds, deelneming of beursproduct (ETF)) volgens het realisatiebeginsel worden belast. Leidt dit niet tot een prikkel tot fiscale arbitrage? Hoe kunnen belastingplichtigen, banken en de Belastingdienst in de praktijk onderscheid maken tussen directe beleggingen in deze vermogensbestanddelen en beleggingen via financiële instrumenten? Bij toepassing van de vermogensaanwasbelasting zou dit onderscheid zich in de overgangsperiode niet voordoen.

Kunnen de leden aan de hand van enkele concrete voorbeelden inzicht krijgen in de gevolgen van de voorgestelde systematiek? Neem bijvoorbeeld twee beleggers die op 1 januari 2029 ieder € 20.000 aan crypto en edelmetalen bezitten. De ene belegger houdt deze vermogensbestanddelen rechtstreeks aan bij Nederlandse gereguleerde aanbieders, terwijl de andere belegt via ETF’s die worden verhandeld op een Amerikaanse beurs. De

[5] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 7-8. De Raad van State geeft aan dat het risico op juridische procedures vanwege het gemaakte verschil in vermogensbestanddelen onverminderd groot blijft.

[6] De asymmetrische werking van de tegenbewijsregeling houdt in dat belastingplichtigen wel gebruik kunnen maken van een lager werkelijk rendement wanneer dit onder het forfaitaire rendement ligt, maar niet aanvullend worden belast wanneer het werkelijke rendement hoger uitvalt. Hierdoor profiteren met name belastingplichtigen met hoge vermogens en hoge rendementen van de regeling. De genoemde budgettaire derving van circa € 3 miljard betreft de geraamde budgettaire gevolgen van het voortzetten van de tegenbewijsregeling in 2028 als gevolg van het uitstel van het nieuwe box 3-stelsel, zie aanhangsels van de Handelingen, *Kamerstukken II* 2026/2027, nr. 258, p. 2.

waarde van beide portefeuilles verdubbelt in 2029 en halveert in 2030, zodat over de gehele periode per saldo geen rendement wordt behaald. Kan de regering toelichten hoe de belastingheffing voor beide beleggers in dat geval uitwerkt? Klopt het dat de belegger die via het beursproduct belegt over deze periode geen belasting verschuldigd is, terwijl de belegger met direct bezit over 2029 ruim € 6.400 aan vermogensaanwasbelasting verschuldigd is, ondanks het feit dat over de gehele periode geen rendement is behaald? Is dit juist en verenigbaar met gelijke behandeling? De regering stelt dat dit slechts een verschil in het moment van heffing betreft, maar is dat wel juist als de belegger met direct bezit de beursbelegger nooit meer kan inhalen?[7] De regering stelt dat het om 'slechts' 10% van het vermogen gaat. Deze leden vragen echter ook hoeveel belastingplichtigen hierdoor worden geraakt en zich mogelijk benadeeld of ongelijk behandeld voelen. Heeft de regering aantallen van de mensen die in beroep zullen kunnen gaan? Houdt de regering rekening met een massaclaim, gelet op de keuze van de regering voor een, volgens deze leden, inherent ongelijke behandeling van gelijke groepen?

Het voordeel voor de individuele belegger van vermogenswinstbelasting ten opzichte van vermogensaanwasbelasting, is dat winstneming kan worden uitgesteld. Dit is naar mening van deze leden een belangrijk voordeel in hun beleggingsstrategie, waar tegenover een even groot maatschappelijk nadeel staat, dat in alle expertmeetings en in de wetenschap veelvuldig naar voren is gebracht. Het is budgettair nadelig voor de overheid, en daarmee de andere belastingbetalers. De oplossing die door meerdere wetenschappers is aangereikt, is de introductie tot een voorheffing.[8] Een dergelijke systematiek wordt ook in andere landen toegepast.[9] De hoogte kan, om de gedachten te bepalen, 1,3% zijn, op basis van een gemiddeld rendement van 3,5% bij een tarief van 35,6%. Ter zijde: het lijkt op de in ons land gebruikelijk forfaitaire heffing van 1.2%, maar is anders omdat het in deze een voorheffing van de uiteindelijke winstbelasting kan zijn, met verliescompensatie. Deze aanpak ontmoedigt naar mening van de aan het woord zijnde leden het uitstelgedrag, en heeft als voordeel dat jaarlijks 'automatisch' gebruik kan worden gemaakt van het belastingvrije rendement. Zeker voor kleinere en middelgrote beleggers is dat bij langdurig beleggen een relatief groot voordeel ten opzichte van de grote beleggers. Een voorheffing beperkt ook de budgettaire derving die de regering ziet bij de overgang van vermogensaanwas- naar vermogenswinstbelasting, welke nog steeds niet is gedekt. Kan de regering aangeven hoeveel een voorheffing zou kunnen opleveren zoals voornoemd, zowel per jaar als structureel? Als er geen gedetailleerde raming beschikbaar is, dan zouden voornoemde leden graag een grove schatting ontvangen. Als enig bezwaar van een voorheffing noemt de regering dat dit niet snel kan worden ingevoerd. Echter, nu de invoering is uitgesteld tot 2029 vragen de leden van de fractie van Pro dit instrument zo spoedig mogelijk te onderzoeken, zowel qua uitwerking en eerst mogelijke invoeringsdatum als budgettaire opbrengst. Kan de regering dit instrument meenemen in de voorbereiding als mogelijk onderdeel van de definitieve wetsbehandeling?

Het blijft onduidelijk hoe actieve beleggers zich verhouden tot deelnemers in fondsen als het gaat om de belastingheffing. Neem een particuliere belegger die rechtstreeks aandelen in twintig ondernemingen bezit. Onder een vermogenswinstbelasting realiseert deze belegger in beginsel winst zodra hij een aandeel met winst verkoopt. Wie regelmatig handelt, zal dus ook regelmatig fiscale winsten en verliezen realiseren en wordt daarvoor per deelneming aangeslagen. Vergelijk dat met iemand die via een beleggingsfonds of ETF belegt. Deze belegger bezit niet rechtstreeks de onderliggende aandelen, maar een participatie in het fonds. Binnen dat fonds kunnen voortdurend aandelen worden gekocht en verkocht. De samenstelling van de portefeuille kan volledig veranderen en het vermogen van de belegger kan sterk groeien. De belegger zelf heeft

---

[7] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 4-5. De regering legt uit dat het verschil tussen beide stelsels zit in het moment waarop de waardeontwikkeling in de heffing wordt betrokken. Bij vermogensaanwasbelasting jaarlijks, bij vermogenswinstbelasting bij realisatie.

[8] Dit is onder andere genoemd door de heer Heithuis, de heer Jacobs, en de heer Van den Dool in de deskundigenbijeenkomst over de Wet werkelijk rendement box 3 (36.748) op 19 mei 2026, zie: Dinsdag 19 mei 2026, commissie Financiën (FIN) - Eerste Kamer der Staten-Generaal.

[9] Zie: Cnossen, S. en Jacobs , B. (2021), 'Belast alle werkelijke vermogensopbrengsten, net als andere landen', *ESB*, 107(4807), 134–137, 22 november 2021, geraadpleegd via: Belast alle werkelijke vermogensopbrengsten, net als andere landen - ESB

zijn participatie echter niet verkocht. Hoe zullen banken met deze belangrijke ontwerpvraag omgaan: geldt alleen de verkoop van de participatie door de belegger als fiscaal realisatiemoment, of wordt op een andere manier rekening gehouden met transacties binnen het fonds? Zo nee, dan ontstaat een enorme fiscale prikkel om niet meer zelf actief te beleggen, maar alle beleggingen in fondsen onder te brengen, aldus genoemde leden. Is dat de bedoeling van de regering? Zo ja, dan staat dit toch haaks op het economisch belang van optimaal beleggen in de meest innoverende bedrijven, waarbij lock-ins in bestaande bedrijven een hinderpaal vormen? Fondsen zullen vaak geen langetermijndoel hebben, omdat zij nieuwe klanten werven met een korte beleggingshorizon. Wanneer een stelsel langdurig belastinguitstel mogelijk maakt, louter door beleggingen fiscaal anders te structureren, ontstaat ruimte voor fiscale engineering. Vermogende beleggers hebben doorgaans meer mogelijkheden om gespecialiseerde adviseurs en structuren in te zetten dan kleine particuliere beleggers. Dat raakt niet alleen de belastingopbrengst. Het roept ook vragen op over de neutraliteit van het stelsel en over de verdeling van de lasten tussen verschillende groepen beleggers. Heeft de regering er met de novelle definitief voor gekozen de belangen van grotere beleggers te laten prevaleren, of komen er nog maatregelen die hier paal en perk aan stellen, uiterlijk bij het definitieve wetsontwerp? Kunnen die maatregelen dan nog worden meegenomen in de handleidingen van de Belastingdienst en banken? Belastingadviseurs melden bij de leden van de PRO-fractie grote onzekerheden bij het geven van beleggingsadviezen aan burgers. Herkent de regering dit?

Er is, volgens deze leden, nog veel onduidelijk over de budgettaire gevolgen van winstbelasting. Die hangen af van zowel de startwaarde bij aanvang en van het strategisch gedrag van beleggers, met name of zij uitstelgedrag zullen vertonen. Is de regering bereid uitgebreid te onderzoeken wat een reële veronderstelde bezitsduur is, zowel voor de gehele populatie beleggers in box 3 als voor de meer vermogende beleggers, inclusief budgettaire consequenties? Ook de beursstand bij de invoering van het nieuwe box 3-stelsel kan langdurig invloed hebben op de belastingopbrengst. Experts van ABN AMRO MeesPierson, Peter Beets en Tjarko Denekamp, wijzen hierop.[10] Bij de invoering van het nieuwe stelsel krijgen beleggingen een fiscale startwaarde, gebaseerd op de waarde op dat moment. Stijgt een aandelenportefeuille bijvoorbeeld in 2027 van € 1 miljoen naar € 1,3 miljoen en daalt deze na de invoering van het nieuwe stelsel vervolgens weer naar € 1 miljoen, dan ontstaat fiscaal een verlies van € 300.000. Bij een belastingtarief van 36% kan dit, volgens Beets en Denekamp maximaal € 108.000 aan belastingvermindering opleveren. Hebben de leden van deze fractie juist begrepen dat iedere € 10 miljard aan verrekenbaar verlies bij 36 procent maximaal € 3,6 miljard aan toekomstige belastingopbrengst kost? Mocht sprake zijn van een tegenovergestelde situatie, namelijk een lage beursstand bij de start en een daaropvolgend herstel, dan ontstaat juist fiscale winst. Die leidt echter pas tot belastingopbrengst wanneer de belegger verkoopt, waardoor het verkrijgen van de belastingopbrengst mogelijk heel lang kan duren en kan worden beïnvloed door de belastingplichtigen.

De leden van de voornoemde fractie constateren dat geen gevoeligheidsanalyse van het lock-in-effect lijkt te zijn gemaakt. Is deze constatering juist? Het heeft deze leden verbaasd dat de structurele derving van vermogenswinstbelasting ten opzichte van vermogensaanwasbelasting slechts circa 100 miljoen zou zijn.[11] Kan de regering uiteenzetten op welke aannames deze derving is gebaseerd? De leden van de Pro-fractie constateren dat er uiteindelijk altijd een realisatiemoment zal komen, maar wijzen er tegelijkertijd op dat banken en andere financiële instellingen tal van producten en constructies zullen ontwikkelen om belastingheffing uit te stellen of te ontlopen. Dit was in 2000 zelfs een van de voornaamste redenen om over te stappen op een vorm van vermogensaanwasbelasting.[12] Heeft de regering al onderzoek gedaan naar dit vernemen, en neemt het CPB dit mee in de certificering? Nu is in de raming slechts bij wijze van

[10] Beets, P. en T. Denekamp, 'Box 3: de slotkoers die de schatkist miljarden kan schelen', *Financial Focus*, ABN AMRO MeesPierson, 4 november 2026, geraadpleegd via: Box 3: de slotkoers die de schatkist miljarden kan schelen - Financial Focus
[11] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 37.
[12] *Kamerstukken II* 1998/1999, 26.727, nr. 3, p. 36-37.

veronderstelling uitgegaan van een verlenging van de gemiddelde bezitsduur van 3 naar 4,5 jaar.[13] Kan de regering expliciet verwijzen naar de economische literatuur waarop deze veronderstelling is gebaseerd? Kan de regering tevens aangeven op welke wijze rekening is gehouden met het gedragseffect dat beleggers vaker zullen beleggen in producten die geen dividend uitkeren? Kan de regering berekenen wat het geraamde budgettaire effect van deze novelle zou zijn geweest, indien met een hoger lock-in gedragseffect voor onder andere aandelen en obligaties gerekend zou zijn, in plaats van de huidige 50%?[14]Kan de regering dit in tabelvorm inzichtelijk maken tot en met 2060, uitgaande van gedragseffecten van 100%, 150% en 200% (respectievelijk 6 jaar, 7,5 jaar en 9 jaar)?

Kan de regering ook berekenen wat het effect van deze novelle is op het EMU-saldo in 2060 (in procenten van het bbp)? En wat zou het effect op het EMU-saldo zijn bij gemiddelde bezitsperiodes van 6 jaar, 7,5 jaar en 9 jaar voor aandelen en obligaties?

Een deel (circa € 3,1 miljard) van de derving is door de minister gedekt met het EMU-effect van een meevaller in de hersteloperatie. Klopt het dat de regering een trendmatig begrotingsbeleid nastreeft, waarbij mee- en tegenvallers in de belastinginkomsten volgens de eigen begrotingsregels niet als lastenrelevant worden beschouwd, met andere woorden, niet mogen worden gebruikt als dekking?

Wat is de opbrengst voor het lastenkader van de meevaller in de hersteloperatie box 3? Is deze meevaller een lastenrelevante dekking die past binnen het trendmatige begrotingsbeleid dat is ingezet door de zogeheten Zalmnorm? Indien het antwoord hierop ‘nee’ is, betekent dit dan dat de regering meevallers in box 1 voortaan ook gaat inzetten om de belasting op arbeid te verlagen?

Kan de regering bevestigen dat de derving van inkomsten in de overgangsperiode tot 2060 nimmer zal worden gedekt uit heffingen op arbeid of bij gepensioneerden, maar conform de budgettaire spelregels zal worden gedekt uit het brede vermogensdomein?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van BBB

Impact van consumptief krediet

Kan de regering een volledige, afzonderlijke en controleerbare budgettaire doorrekening verstrekken van het continueren van de aftrekbaarheid van werkelijk betaalde rente op consumptieve schulden binnen de Wet werkelijk rendement box 3, inclusief de wijzigingen die bij novelle worden voorgesteld? De leden van de **BBB**-fractie vragen nadrukkelijk om hypothecaire financieringen die verband houden met directe vastgoedbeleggingen buiten deze berekening te houden.

Onder consumptieve schulden verstaan deze leden onder meer persoonlijke leningen, doorlopende kredieten, overige particuliere consumptieve financieringen, en financiering aangegaan voor beleggingen in effecten of andere financiële waarden. Indien mogelijk verzoeken de voornoemde leden de schulden die door een hypotheekrecht worden gedekt, maar feitelijk voor consumptieve doeleinden zijn aangegaan, of schulden die door een verpanding van een effectenportefeuille worden gedekt, afzonderlijk inzichtelijk te maken.

De aan het woord zijnde leden verzoeken de regering voor de periode 2026 tot en met 2043 de volgende zaken (per jaar) inzichtelijk te maken:

- Omvang van de schuldpositie: hoeveel belastingplichtigen consumptieve schulden hebben, wat de totale uitstaande hoofdsom bedraagt en welk deel hiervan onder box 3 valt? Indien mogelijk verzoeken de leden van de BBB-fractie afzonderlijk de gegevens weer te geven voor alle belastingplichtigen en voor degenen die daadwerkelijk box 3-belasting verschuldigd zijn.

[13] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 34-35.
[14] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 35.

- Rente-uitgaven: hoeveel rente over deze consumptieve schulden wordt betaald en welk bedrag hiervan volgens de voorgestelde wetgeving in aanmerking komt voor aftrek van het werkelijke rendement in box 3.
- Fiscale verzilvering: specificeren welk bedrag aan renteaftrek daadwerkelijk in het betreffende belastingjaar wordt benut, welk bedrag niet direct kan worden benut of voorwaarts leidt tot verrekenbare verliezen.
- Budgettaire effecten: aangeven wat het effect op de belastingontvangsten en het EMU-saldo is van:
    - het huidige box 3-stelsel, inclusief de tegenbewijsregeling;
    - het voorgestelde stelsel van werkelijk rendement met volledige renteaftrek op consumptieve schulden;
    - hetzelfde voorgestelde stelsel, maar zonder aftrekbaarheid van rente op consumptieve schulden.
- Aansluiting met het inkomstenkader: kan de regering toelichten in welke mate de budgettaire gevolgen van consumptieve renteaftrek al zijn verwerkt in de oorspronkelijke opbrengstramingen van de Wet werkelijk rendement box 3, de ramingstoelichting van mei 2026 en de aangepaste budgettaire ramingen van september en november 2026.[15]
- Onderliggende data en aannames: welke gegevensbronnen, schulddefinities, rentepercentages, belastingplichtigenpopulaties, gedragseffecten en microsimulatiemodellen zijn gebruikt. De leden van de BBB-fractie verzoeken daarbij inzichtelijk te maken hoe dubbeltelling met vastgoedfinanciering, eigenwoningschulden en financiering van overige beleggingen wordt voorkomen.

Kan de regering de uitkomsten presenteren in één meerjarige tabel met, naast de jaarlijkse bedragen, de cumulatieve effecten over 2026–2031, 2032–2043 en 2026–2043, en een afzonderlijk structureel effect? Indien de hiervoor benodigde gegevens niet beschikbaar zijn, kan de regering dan per ontbrekend onderdeel aangeven waarom deze gegevens ontbreken, welke alternatieve schattingsmethode mogelijk is en welke onzekerheidsmarges daarbij gelden?

Kan de regering ten slotte expliciet aangeven hoeveel hoger de structurele belastingopbrengst van de nieuwe box 3-wetgeving zou zijn wanneer de renteaftrek voor consumptieve schulden wordt uitgesloten, met behoud van de aftrekbaarheid van rente op schulden die aantoonbaar zijn aangegaan voor belaste vastgoedbeleggingen?

<u>Omvang van aflopen dertigjaarstermijn vanaf 2031</u>

Kan de regering aangeven of in de microsimulaties voor de Wet werkelijk rendement box 3 en de herziene ramingen van november 2026 volledig rekening is gehouden met de jaarlijkse instroom van hypothecaire eigenwoningschulden die vanaf 2031 als gevolg van het aflopen van de dertigjaarstermijn vanuit box 1 naar box 3 overgaan, met inbegrip van de daarmee samenhangende renteaftrek en eventuele verliesverrekening?

Kan de regering daarbij per jaar tot en met 2043 aangeven wat de resterende schuldhoofdsom, de aftrekbare rente en de direct en indirect verzilverde aftrek bedragen, en inzichtelijk maken hoe deze cijfers aansluiten bij de DNB-doorrekening uit april 2026?[16]

---

[15] *Kamerstukken II* 2024/2025, 36.748, nr. 3; Ministerie van Financiën, '*Ramingstoelichting Wet werkelijk rendement box 3*', 22 mei 2025, bijlage bij de certificeringsnotitie van het CPB; *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, Q; *Kamerstukken I* 2026/2027, 36.748/37.022, R.
[16] De Nederlandsche Bank (DNB), *Rapport Onderzoek 30-jaarstermijn Hypotheekrenteaftrek*, 9 april 2026, geraadpleegd via Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Budgettaire gevolgen van het aflopen van de 30-jaarstermijn voor hypotheekrenteaftrek en de overgang naar box 3

Kan de regering een afzonderlijke en volledige budgettaire doorrekening verstrekken van de gevolgen van het aflopen van de dertigjaarstermijn voor de hypotheekrenteaftrek, waarbij de resterende eigenwoningschulden verschuiven van box 1 naar box 3 en daar als schulden in aanmerking kunnen komen voor renteaftrek?[17]

De aan het woord zijnde leden verzoeken de regering voor de periode 2026 tot en met 2043 de volgende zaken (per jaar) inzichtelijk te maken:

- Omvang van de overgaande hypotheekschulden: hoeveel belastingplichtigen de dertigjaarstermijn bereiken, hoeveel resterende hypotheekschuld daarmee is gemoeid en welk gedeelte daadwerkelijk naar box 3 overgaat;
- Rente-uitgaven en aftrekbaarheid. De totale rente-uitgaven op deze overgaande schulden bedragen, welk gewogen gemiddeld rentepercentage daarbij hoort en hoeveel rente volgens de voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 fiscaal aftrekbaar wordt;
- Fiscale benutting en verliesverrekening. Kan de regering specificeren welk gedeelte van de aftrekbare rente direct of op termijn wordt verrekend met een positief rendement in box 3;
- Vergelijking van drie fiscale varianten. Kan de regering per jaar en structureel het budgettaire effect berekenen van:
    - Variant A: het huidige wettelijke regime, waarbij de hypotheekrenteaftrek in box 1 na dertig jaar eindigt en de resterende schuld volgens de dan geldende regels in box 3 wordt behandeld;
    - Variant B: het voorgestelde nieuwe box 3-stelsel, waarbij de rente op deze overgaande hypotheekschulden aftrekbaar blijft van het werkelijke rendement;
    - Variant C: hetzelfde nieuwe box 3-stelsel, maar waarbij renteaftrek wordt uitgesloten voor eigenwoningschulden waarvan de dertigjaarstermijn is verstreken.
- Aansluiting tussen de DNB-doorrekening en het fiscale microsimulatiemodel. Kan de regering expliciet bevestigen of de jaarlijkse instroom van deze hypotheekschulden, inclusief de bijbehorende renteaftrek en verliesverrekening, volledig is verwerkt in de microsimulaties die ten grondslag liggen aan de Wet werkelijk rendement box 3 en de gewijzigde ramingen van september en november 2026?[18] De leden van de BBB-fractie verzoeken daarbij de jaarlijkse budgettaire bedragen volgens beide modellen, eventuele verschillen en de verklaring daarvan te verstrekken.

Kan de regering bevestigen dat de renteaftrek op deze hypotheekschulden afzonderlijk wordt geraamd en niet wordt vermengd met de aftrek van rente op consumptief krediet of met hypotheekschulden voor directe vastgoedbeleggingen?

Kan de regering aangeven of en vanaf welk begrotingsjaar de toekomstige renteaftrek op deze overgaande hypotheekschulden in het box 3-basispad is verwerkt, welke bedragen daarbij per jaar zijn ingeboekt en of deze ramingen sinds de Startnota 2022 zijn herijkt?[19]

---

[17] De Nederlandsche Bank (DNB), *Rapport Onderzoek 30-jaarstermijn Hypotheekrenteaftrek*, 9 april 2026, geraadpleegd via Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[18] *Tabellen budgettaire gevolgen en dekkingsopties*, bijlage bij *Kamerstukken I* 2026/2027, 36.748, Q & *Kamerstukken I* 2026/2027, 36.748/37.053, R.
[19] Startnota kabinet-Rutte IV, bijlage bij *Kamerstukken I* 2021/2022, 35.788, B.

Kan de regering de resultaten voor de jaren 2031 tot en met 2043 presenteren in één overzichtelijke tabel, inclusief cumulatieve totalen en het structurele effect, en daarbij afzonderlijk vermelden welke bedragen reeds zijn verwerkt in de bestaande begrotingsramingen?

Kan de regering ten slotte kwantificeren hoeveel hoger de jaarlijkse en structurele belastingopbrengsten zouden zijn indien de renteaftrek op eigenwoningschulden na afloop van de dertigjaarstermijn niet opnieuw via box 3 kan worden benut, en in hoeverre deze potentiële meeropbrengst reeds onderdeel uitmaakt van het huidige inkomstenkader?

Gevolgen van het ontbreken van een doorschuifregeling bij het aangaan en ontbinden van een huwelijksgemeenschap in de Wet werkelijk rendement box 3

Kan de regering een analyse verstrekken van de fiscale, financiële en budgettaire gevolgen van het ontbreken van een doorschuifregeling bij het aangaan, wijzigen en ontbinden van een huwelijksgemeenschap onder de voorgestelde Wet werkelijk rendement box 3 en de bijbehorende novelle? Kan de regering daarbij de volgende aspecten specificeren:

- De omvang van de betrokken populatie (het aantal huwelijken in volledige gemeenschap van goederen en het aantal echtscheidingen) en de omvang het van het betrokken vermogen in deze populatie;
- De omvang van de voorziene directe belastingheffing voortvloeiend uit afrekening voortvloeiende uit het aangaan, wijzigen en ontbinden van een huwelijksgemeenschap;
- De gevolgen bij echtscheiding, specifiek:
  - De maatschappelijke aanvaardbaarheid van de gevolgen van de directe belastingheffing bij de financiële afwikkeling van echtscheidingen, in het bijzonder in situaties waarin één partner een vermogensbestanddeel krijgt toegedeeld, maar geen liquide middelen ontvangt;
  - In welke mate een dergelijke belastingclaim vanwege een scheiding ook invloed heeft op pensioenvermogens;
  - In welke mate een afrekening op de bedoelde levensmomenten leidt tot onevenwichtige administratieve lasten?
- Ontbinding van de huwelijksgemeenschap door overlijden. Kan de regering daarbij afzonderlijk aangeven in welke situaties de ontbinding van een huwelijksgemeenschap door overlijden tot box 3-heffing leidt en hoe deze belasting samenloopt met de erfbelasting en wat de maatschappelijke aanvaardbaarheid is van deze gevolgen, in het bijzonder eventuele liquiditeitsproblemen bij erfgenamen;
- Vergelijking met een doorschuifregeling. Kan de regering daarbij drie varianten doorrekenen:
  - De voorgestelde wetgeving zonder doorschuifregeling;
  - Een doorschuifregeling voor het aangaan en wijzigen van een huwelijksgemeenschap en de verdeling daarvan bij echtscheiding.
  - Dezelfde doorschuifregeling, uitgebreid naar ontbinding van de huwelijksgemeenschap door overlijden.

  De leden van de BBB-fractie verzoeken de regering per variant het jaarlijkse effect op de belastingontvangsten, de cumulatieve effecten over 2029–2031 en 2029–2043, het structurele effect en de gevolgen voor de belastingplichtigen te vermelden.

- Huwelijksvermogensregimes. Deze leden vragen of er sprake is van rechtsongelijkheid tussen verschillende huwelijksvermogensregimes. Kan de regering inzichtelijk maken welke verschillen in belastingheffing ontstaan tussen echtgenoten die:
  - trouwen in de wettelijke beperkte gemeenschap van goederen;
  - trouwen in algehele gemeenschap van goederen;
  - huwelijkse voorwaarden overeenkomen waarbij sprake is van gescheiden vermogens;
  - tijdens het huwelijk hun huwelijkse voorwaarden wijzigen;
  - bij echtscheiding bestaande vermogensbestanddelen verdelen?

Onderzochte doorschuifregelingen

Kan de regering aangeven welke varianten van een doorschuifregeling bij het aangaan, wijzigen en ontbinden van een huwelijksgemeenschap in 2026 zijn onderzocht, wat per variant de geraamde jaarlijkse en structurele budgettaire effecten zijn, en in welke mate de opbrengsten uit de huidige fiscale afrekenmomenten bij huwen en scheiden al zijn verwerkt in het box 3-basispad?

Kan de regering tevens aangeven waarom een vergelijkbare doorschuifregeling bij overlijden niet in dit onderzoek is betrokken, en wat het budgettaire effect zou zijn van uitbreiding naar overlijden en vererving?

Bewaarplicht, bewijslast en fiscale verkrijgingsprijzen in de Wet werkelijk rendement box 3

Kan de regering aangeven welke concrete administratie- en bewaarplichten voor particuliere belastingplichtigen voortvloeien uit de voorgestelde wetgeving, in het bijzonder voor vermogensbestanddelen die pas na tientallen jaren worden vervreemd?

Hoelang moeten belastingplichtigen bewijsstukken bewaren van de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, aankoopkosten, latere investeringen, verbeteringen en overige kosten die de fiscale verkrijgingsprijs beïnvloeden? Geldt hiervoor een vaste wettelijke bewaartermijn of moeten deze gegevens gedurende de volledige bezitsperiode en eventueel daarna beschikbaar blijven, ook wanneer die periode dertig, veertig of vijftig jaar bedraagt?

Hoe wordt de fiscale verkrijgingsprijs vastgesteld wanneer een vermogensbestanddeel lang vóór de invoering van het nieuwe stelsel is verworven en oorspronkelijke aankoopakten, facturen of andere bewijsstukken niet meer beschikbaar zijn? Welke fiscale beginwaarde geldt op de invoeringsdatum en welke gegevens moeten vanaf dat moment worden bewaard?

Wie draagt de bewijslast wanneer gegevens ontbreken? Mag de Belastingdienst in dat geval de verkrijgingsprijs of aftrekbare investeringen op nihil stellen, of bestaat er een wettelijke mogelijkheid om deze met alternatieve bewijsstukken of een redelijke schatting aannemelijk te maken?

Welke documentatie moet bij schenking, huwelijk, echtscheiding en overlijden worden overgedragen of bewaard om de fiscale verkrijgingsprijs te kunnen vaststellen? Hoe wordt voorkomen dat belastingplichtigen of hun rechtsopvolgers worden geconfronteerd met belastingheffing over waardestijgingen die al eerder zijn belast?

Welke historische gegevens over verkrijgingsprijzen, transacties en kosten worden door banken, beleggingsinstellingen, notarissen of andere derden aan de Belastingdienst aangeleverd? Voor welke vermogensbestanddelen blijft de belastingplichtige zelf volledig verantwoordelijk voor de administratie?

Welke bezwaar- en bewijsmogelijkheden heeft een belastingplichtige wanneer de Belastingdienst een lagere verkrijgingsprijs vaststelt dan volgens de belastingplichtige daadwerkelijk is betaald of geïnvesteerd?

Hoeveel belastingplichtigen zullen naar verwachting langdurig historische gegevens moeten bewaren, welke administratieve lasten brengt dit met zich mee en hoe heeft de regering deze lasten verwerkt in de uitvoeringstoets en de ramingen van de nieuwe box 3-wetgeving?

Kan de regering ten slotte expliciet aangeven of de nieuwe wetgeving ertoe kan leiden dat particuliere belastingplichtigen feitelijk gedurende hun gehele leven bewijsstukken moeten bewaren om te voorkomen dat bij een latere vervreemding belasting wordt geheven over een te hoog vastgestelde vermogenswinst? Welke wettelijke waarborgen voorkomen dit?

Kan de regering toelichten hoe de voorgestelde bewaartermijn van drie jaar zich verhoudt tot de mogelijkheid dat een belastingplichtige pas tientallen jaren na aanschaf

vermogenswinstbelasting verschuldigd wordt, alsmede tot de bestaande wettelijke bewaartermijnen en de navorderingstermijnen van vijf respectievelijk twaalf jaar?

Is de regering bereid te onderzoeken of de fiscale verkrijgingsprijs en latere kostprijsverhogende investeringen jaarlijks in de aangifte kunnen worden vastgelegd en door de Belastingdienst kunnen worden bevestigd, zodat belastingplichtigen na afloop van hun wettelijke bewaartermijn niet alsnog worden geconfronteerd met bewijsproblemen of een verzwaarde bewijslast?

Fiscale behandeling en budgettaire effecten van indirect gehouden vermogensbestanddelen in box 3

Kan de regering inzichtelijk maken hoe indirect gehouden vermogensbestanddelen onder de voorgestelde wetgeving worden behandeld, in het bijzonder wanneer economisch vergelijkbare bezittingen rechtstreeks, via een Stichting Administratiekantoor (STAK), via een beleggingsfonds of via een niet-transparante rechtspersoon worden gehouden?

Kan de regering daarbij de volgende gegevens inzichtelijk maken:

1. Per juridische structuur aangeven of sprake is van fiscale transparantie, vermogensaanwasbelasting of vermogenswinstbelasting, en welke wettelijke bepalingen de kwalificatie bepalen?
2. Toelichten hoe het standpunt van de Belastingdienst over zelfstandige STAK-certificaten doorwerkt onder de novelle, met name bij certificaten van vastgoed, aandelen, kunst en andere vermogensbestanddelen?[20]
3. Aangeven hoe fiscaal wordt omgegaan met de omzetting van rechtstreeks gehouden vermogen naar certificaten of participatierechten, en of daarbij onmiddellijk moet worden afgerekend over opgebouwde vermogenswinsten?
4. Per vermogenscategorie en beleggingsstructuur de omvang van het indirect gehouden vermogen, het aantal belastingplichtigen en de jaarlijks geraamde belastingopbrengsten inzichtelijk maken?
5. Een vergelijking verstrekken van de belastingontvangsten bij rechtstreeks en indirect gehouden economisch gelijkwaardig vermogen, inclusief de timing van de belastingheffing?
6. Aangeven welke gedragseffecten en mogelijke verschuivingen tussen beleggingsstructuren zijn opgenomen in de fiscale microsimulatie en de budgettaire ramingen van mei 2025 en november 2026?[21]
7. Kwantificeren wat de jaarlijkse, cumulatieve en structurele gevolgen zijn van het fiscaal gelijk behandelen van rechtstreeks en indirect gehouden beleggingen, inclusief de gevolgen voor het inkomstenkader?

Kan de regering tot slot de resultaten presenteren voor 2029 tot en met 2043 en structureel, en daarbij aangeven welke effecten al in het bestaande box 3-basispad zijn verwerkt en welke niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van VVD

Uitvoerbaarheid en invoering

Kan de regering garanderen dat de vermogenswinstbelasting voor financiële instrumenten per 2029 uitvoerbaar is, vragen de leden van de **VVD**-fractie. Wanneer is het go/no-go-moment en wat is de terugvaloptie? Hoe weegt de regering de constatering in de uitvoeringstoets van de Belastingdienst dat de uitvoerbaarheid voor belastingjaar 2029

[20] Belastingdienst, KG:202:2026:16 Certificaten van een STAK in box 3, 20 november 2026, geraadpleegd via: KG:202:2026:16 Certificaten van een STAK in box 3 | Kennisgroepen Belastingdienst
[21] Ministerie van Financiën, '*Ramingstoelichting Wet werkelijk rendement box 3*', 22 mei 2025, bijlage bij de certificeringsnotitie van het CPB; *Kamerstukken I* 2026/2027, 36.748/37.022, R.

slechts enigszins verbetert ten opzichte van 2028?[22] Daarnaast, hebben de banken voldoende tijd voor de gegevenslevering?[23]

Is de regering bereid toe te zeggen dat het wetsvoorstel voor een volledige vermogenswinstbelasting uiterlijk op Prinsjesdag 2027 wordt ingediend, conform de motie-Hoogeveen c.s. over de invoering van een volledige vermogenswinstbelasting?[24]

Systematiek en afbakening

Kan de regering toelichten hoe de regels voor de openingswaardering waarborgen dat alleen waardeontwikkelingen worden belast die na de invoering van het nieuwe stelsel zijn ontstaan?[25] Waarom is niet gekozen voor een generieke mogelijkheid om aannemelijk te maken dat de waarde in het economische verkeer wezenlijk afwijkt van de wettelijke openingswaarde?

Welk criterium bepaalt of een vermogensbestanddeel onder het vermogenswinstregime of onder het vermogensaanwasregime valt? Waarom vallen direct gehouden cryptoactiva niet onder het vermogenswinstregime, en hoe beoordeelt de regering het risico dat de verschillen tussen beide regimes beleggingskeuzes verstoren?

Kan de regering toelichten hoe de vastgoedbijtelling zich verhoudt tot de systematiek van een vermogenswinstbelasting?

Rechtszekerheid

Hoe beoordeelt de regering het juridische risico van het tijdelijk verschillend behandelen van vermogensbestanddelen, waarbij bijvoorbeeld banktegoeden tot 2030 onder de vermogensaanwasbelasting blijven vallen, terwijl beleggingen al onder de vermogenswinstbelasting worden gebracht? Kan de regering uitsluiten dat dit onderscheid leidt tot een nieuwe golf aan juridische procedures, zoals na het Kerstarrest?[26]

Hoe waarborgt het stelsel dat belastingplichtigen bij langdurige bezitstermijnen kunnen blijven voldoen aan de bewijs- en administratieverplichtingen, zonder onevenredige nalevingslasten? Welke verplichtingen rusten daarbij op banken en andere informatieplichtigen?

Dekking en directeur-grootaandeelhouders (dga’s)

Hoeveel dga’s worden geraakt door de verlaging van de grens voor excessief lenen naar € 100.000?[27] Hoe borgt de regering dat dit niet leidt tot gedwongen verkopen of liquiditeitsproblemen?

De leden van de **VVD**-fractie steunen de tijdelijke verlaging van de box 2-tarieven, die dga’s in staat stelt schulden aan de eigen vennootschap af te bouwen.[28] Uit de technische briefing blijkt dat de opbrengst van de beperking van excessief lenen oploopt tot € 1.410 miljoen in 2031 en structureel € 13 miljoen bedraagt.[29] Kan de regering toelichten welke aannames over aflossing en dividenduitkeringen aan deze raming ten grondslag liggen? Deelt de regering de opvatting van deze leden dat het tijdelijk verlaagde tarief dga’s een redelijke termijn moet bieden om zonder liquiditeitsproblemen af te lossen, en is zij bereid de ontwikkeling hiervan te volgen?

---

[22] Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen, Bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.
[23] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 10 De motie wijst op de beperkte voorbereidingstijd voor banken om de benodigde gegevenslevering te realiseren.
[24] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.022, nr. 57.
[25] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 6.
[26] Hoge Raad 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963 (Kerstarrest).
[27] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 9.
[28] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 9.
[29] Slide 10 van de presentatie van de technische briefing vond plaats op 24 november 2026, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Is de afslag op de geraamde kosten van de tegenbewijsregeling voldoende onderbouwd? Wat gebeurt er als de realisaties tegenvallen?

De Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3 is gedekt voor de kabinetsperiode, maar daarna ontstaat volgens de Tweede Kamer een structureel gat.[30] Volgens de technische briefing bedraagt het budgettaire effect van de novelle €579 miljoen negatief in 2031 en structureel €77 miljoen negatief.[31] De leden van de VVD-fractie vernemen graag hoe dit wordt gedicht. Is de regering bereid de Kamer vóór de stemming een meerjarig overzicht van de dekking te sturen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

Vermogenswinstbelasting en de samenhang met de Wet werkelijk rendement box 3

De leden van de **D66**-fractie constateren dat de novelle een belangrijke wijziging aanbrengt in de systematiek van de Wet werkelijk rendement box 3. Waar het oorspronkelijke wetsvoorstel uitgaat van een vermogensaanwasbelasting als hoofdregel, met een vermogenswinstbelasting als uitzondering voor vastgoed en aandelen in start- en scale-ups, wordt met de novelle de vermogenswinstbelasting uitgebreid naar financiële instrumenten, waaronder aandelen, obligaties en opties. Daarmee worden waardestijgingen van deze vermogensbestanddelen in beginsel pas belast op het moment van realisatie.[32]

De Raad van State heeft opgemerkt dat deze systeemwijziging zich niet leent voor de route van een novelle en dat een nieuwe conceptwet daarvoor de aangewezen weg zou zijn.[33] Waarom heeft de regering ervoor gekozen deze wijziging toch via een novelle door te voeren en niet in een nieuwe conceptwet vast te leggen?

Advies Raad van State en uitvoerbaarheid

De leden van de D66-fractie hebben daarnaast bijzondere aandacht voor het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State. De Afdeling heeft stevige kritiek geuit op de voorgestelde novelle en adviseerde het oorspronkelijke wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 in te trekken, de novelle niet in te dienen en per 2030 met een nieuw en integraal uitgewerkt stelsel te komen. Daarbij wees de Afdeling onder meer op de zorgvuldigheid van het wetgevingsproces, de complexiteit van het tijdelijke hybride stelsel en de gevolgen voor de uitvoering en handhaving.[34]

De regering heeft naar aanleiding van dit advies de invoeringsdatum verschoven van 2028 naar 2029. Welke argumenten heeft de regering om af te wijken van het advies van de Raad van State om de systeemwijziging per 1 januari 2030 in te voeren? Op welke punten meent de regering dat invoering per 1 januari 2029 verantwoord is? In hoeverre wordt hiermee daadwerkelijk tegemoetgekomen aan de bezwaren van de Raad van State? Welke onderdelen van het advies zijn overgenomen en op welke punten wijkt de regering bewust af? Waarom acht de regering een gefaseerde invoering verantwoord, terwijl de Afdeling adviseert om pas in 2030 over te gaan naar een nieuw stelsel?

Ook de uitvoeringstoets van de Belastingdienst roept vragen op. De Belastingdienst heeft de oorspronkelijke vormgeving voor invoering in 2028 als onuitvoerbaar beoordeeld en gewezen op risico's voor de informatievoorziening, handhaving en het doenvermogen van belastingplichtigen.[35] Welke uitvoeringsrisico's worden door het verschuiven van de invoeringsdatum naar 2029 daadwerkelijk weggenomen en welke risico's blijven bestaan? Is inmiddels een geactualiseerde uitvoeringstoets beschikbaar? Zo ja, kan de regering deze met de Kamer delen? Zo nee, wanneer wordt deze verwacht?

---

[30] *Kamerstukken I* 2026/2027, 36.053, nr. 8.
[31] Presentatie van de technische briefing vond plaats op 24 november 2026, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[32] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 1.
[33] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 14.
[34] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 2-3 en 7-9.
[35] *'Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen'*, vastgesteld op 22 oktober 2026, bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.

Gevolgen voor belastingplichtigen en financiële instellingen

De aan het woord zijnde leden vragen daarnaast aandacht voor de gevolgen van de nieuwe systematiek voor belastingplichtigen. Bij een vermogenswinstbelasting moeten belastingplichtigen bij verkoop van financiële instrumenten inzicht hebben in de verkrijgingsprijzen en gerealiseerde vermogenswinsten. Tegelijkertijd is de gegevenslevering door financiële instellingen nog niet op alle onderdelen ingericht op de nieuwe systematiek.[36]

Kan de regering toelichten welke afspraken zijn gemaakt met banken en andere financiële instellingen over de tijdige en volledige aanlevering van gegevens? Hoe wordt geborgd dat belastingplichtigen hun aangifte op een begrijpelijke en zo veel mogelijk vooraf ingevulde wijze kunnen doen? Welke ondersteuning wordt geboden aan belastingplichtigen die niet over een volledige administratie van hun historische verkrijgingsprijzen beschikken?

Ook vragen deze leden aandacht voor de overgangsregels. Hoe wordt omgegaan met vermogensbestanddelen die al vóór de invoering van het nieuwe stelsel zijn aangekocht? Op welke wijze wordt de waarde op het overgangsmoment vastgesteld en hoe wordt voorkomen dat hierover onduidelijkheid of geschillen ontstaan?

Crypto’s, edelmetalen en kunst

De aan het woord zijnde leden vragen bijzondere aandacht voor de fiscale behandeling van crypto's, edelmetalen en kunst. Voor deze vermogensbestanddelen blijft tot 2030 de hybride systematiek gelden. De regering verwacht dat deze vermogensbestanddelen vanaf 2030 ook onder de vermogenswinstbelasting kunnen worden gebracht. Tot die tijd worden beleggers dus ook belast over niet-gerealiseerde waardestijgingen, terwijl zij mogelijk nog geen inkomsten hebben ontvangen waarmee zij de belasting zouden kunnen betalen.

Juist dit is, volgens deze leden een belangrijk bezwaar tegen de vermogensaanwasbelasting en een belangrijke reden om over te stappen op belastingheffing over werkelijk rendement. Welke oplossing biedt de regering voor belastingplichtigen die de belasting over ongerealiseerde vermogensaanwas niet kunnen betalen? Daarnaast vragen deze leden aandacht voor de verschillende fiscale behandeling van rechtstreeks aangehouden bitcoins en bitcoins die via een beleggingsfonds worden gehouden. Hoe verklaart de regering dit verschil in behandeling? Hoe beoordeelt zij de mogelijke rechtsongelijkheid die hierdoor ontstaat en verwacht zij dat dit tot juridische procedures zal leiden?

Tot slot vragen de aan het woord zijnde leden of de regering bereid is, en mogelijkheden ziet, om voor bitcoins en andere crypto-beleggingen al vóór 2030 tot een betere fiscale oplossing te komen, waarbij belastingheffing zoveel mogelijk aansluit bij het daadwerkelijk gerealiseerde rendement?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van CDA

De leden van de **CDA**-fractie spreken hun waardering uit voor het feit dat de regering naar hun oordeel actie heeft ondernomen om tegemoet te komen aan de fundamentele bezwaren van de meerderheid van de Eerste Kamer tegen een vermogensaanwasbelasting en nu het beginsel van een vermogenswinstbelasting als uitgangspunt neemt. Wat de leden van de CDA-fractie betreft, resteren er nog twee wezenlijke pijnpunten: de vastgoedbijtelling en het ontbreken van een mogelijkheid tot achterwaartse verliesverrekening (carryback). De leden van de CDA-fractie begrijpen dat budgettaire gevolgen hieraan in de weg staan, maar vragen de regering of zij kan toezeggen dat, indien zich de komende jaren meevallers voordoen in de budgettaire effecten, deze primair zullen worden ingezet om de vastgoedbijtelling te verzachten en de mogelijkheid van carryback in te voeren?

[36] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 9 & *‘Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen, 22 oktober 2026’*, p. 1, bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.

In de novelle is geregeld dat ook aandelen en bepaalde andere financiële vermogensbestanddelen onder de vermogenswinstbelasting vallen. Vanwege problemen in de uitvoering per 1 januari 2028 wordt de invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2029.[37] Dit betekent ook een, volgens deze leden, onwenselijk uitstel van de kostenaftrek van vastgoedbeleggers. Hierop is ook het amendement-Grinwis c.s. gericht, dat voorziet in een kostenaftrek voor onroerende zaken binnen de tegenbewijsregeling.[38] Waarom kan deze groep - zoals ook in het oorspronkelijke voorstel werd beoogd - niet al per 1 januari 2028 onder het nieuwe box 3 stelsel vallen, zodat er ook voor deze groep sprake is van een gefaseerde invoering?

Onder de voorgestelde wetgeving vallen directe beleggingen in crypto tot 2030 onder de vermogensaanwasbelasting.[39] Zoekt de regering naar oplossingen voor het jaar 2029, waardoor voor deze sector niet twee keer een apart regime hoeft te worden ingevoerd?

Kan de regering inzichtelijk maken wat het budgettaire effect zou zijn van het handhaven van het huidige stelsel voor deze categorie vermogensbestanddelen, die niet onder de vermogenswinstbelasting komen te vallen en volgens de regering circa 10% van het box 3-vermogen met waardeontwikkeling vertegenwoordigen, zodat deze vermogensbestanddelen niet onder de vermogensaanwasbelasting komen te vallen?[40] Hoe verhouden deze budgettaire kosten zich tot de additionele uitvoeringskosten, juridische risico's en mogelijke herstelmaatregelen die samenhangen met de invoering van het tijdelijke hybride stelsel?

In welke mate kan de regering zekerheid bieden dat beleggingen in de crypto- en edelmetaalsector per 2030 daadwerkelijk onder de vermogenswinstbelasting zullen vallen? De leden van de CDA-fractie hebben een brief ontvangen van het Verbond van Verzekeraars, waarin wordt gesteld dat het opschuiven van de invoering van de vermogenswinstbelasting naar 2029 voldoende tijd biedt om ook verzekeringsproducten al per 1 januari 2029 onder de vermogenswinstbelasting te brengen.[41] Volgens het Verbond van Verzekeraars zou dit ook nauwelijks budgettaire gevolgen hebben. Is de regering voornemens om dit, zo nodig met aanvullende regelgeving, alsnog mogelijk te maken?

In het box 3-stelsel zoals dat in 2001 werd ingevoerd, werd expliciet rekening gehouden met de inflatiecomponent. Het forfaitaire rendement werd bij de invoering zodanig vastgesteld dat de inflatiecomponent onbelast zou blijven. Daarbij werd uitgegaan van een reëel forfaitair rendement.[42] Bij een belasting op werkelijk rendement kan, volgens de aan het woord zijnde leden, onderscheid gemaakt worden tussen daadwerkelijke economische vermogenswinst en een waardestijging die uitsluitend voortkomt uit inflatie. Overweegt de regering om bij vastgoed de fiscale verkrijgingsprijs jaarlijks te indexeren, zodat bij verkoop uitsluitend de reële vermogenswinst wordt belast? Zo nee, waarom niet?

In box 2 wordt de mogelijkheid voor directeur-grootaandeelhouders (dga's) om bovenmatig te lenen bij hun eigen vennootschap (excessief lenen) vanaf 2027 verder beperkt.[43] Daartoe wordt het zogenoemde maximumbedrag in de komende vijf jaar in jaarlijkse tranches van € 80.000 verlaagd van € 500.000 naar € 100.000. Veel ondernemers hebben hun financiële verplichtingen jarenlang binnen de bestaande wettelijke kaders ingericht en hun vermogen vastgelegd in hun onderneming, vastgoed of andere langlopende investeringen. De liquiditeit om bestaande schulden binnen enkele jaren aanzienlijk af te bouwen, ontbreekt daardoor vaak, volgens deze leden. Kan bij de invoering van deze maatregel vanuit het oogpunt van rechtszekerheid onderscheid worden gemaakt tussen bestaande financiële verplichtingen en nieuwe leningen? Als dat niet mogelijk blijkt,

---

[37] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 3.
[38] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 14.
[39] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 8.
[40] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 2.
[41] Deze brief is niet bekend bij de griffie en is derhalve niet geraadpleegd.
[42] *Kamerstukken II* 1999/2000, 26.727/26.728, nr. 8.
[43] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 9.

zou dan voor bestaande leningen een langere overgangstermijn mogelijk gemaakt kunnen worden?

Dit najaar heeft de regering zelf berekend dat een verlaging van het heffingsvrije vermogen naar
€ 30.846 ertoe zou leiden dat circa 1,2 miljoen mensen extra box 3-belasting gaan betalen, gemiddeld ongeveer € 90 per persoon per jaar.[44] De verlaging is inmiddels geschrapt. Dit laat naar mening van voornoemde leden echter zien hoe snel gewone spaarders en beleggers als sluitpost kunnen worden ingezet. Kan de regering toezeggen dat kleine spaarders en beleggers niet opnieuw als dekking zullen dienen, ook niet bij de invoering van het nieuwe box 3-stelsel in 2029?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van SP

Budgettaire gevolgen

De leden van de **SP**-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag in de Tweede Kamer dat de derving van de overgang naar het nieuwe box 3-stelsel, inclusief een extra jaar tegenbewijsregeling in 2028, cumulatief tot en met 2040 circa € 21,8 miljard bedraagt. De tijdelijke verlaging van de box 2-tarieven kost daarnaast € 2,7 miljard, samen € 24,5 miljard. Daartegenover staat € 3,8 miljard uit de afbouw van het maximum voor excessief lenen en € 3,1 miljard uit een neerwaartse bijstelling van de raming van de tegenbewijsregeling. Er resteert een ongedekt bedrag van circa € 17,5 miljard, en structureel een tekort van € 86 miljoen.[45] Daar komt de derving van het aangenomen, maar niet gedekte amendement-Grinwis c.s. nog bij: € 174 miljoen als de kostenaftrek voor onroerende zaken in 2028 wordt ingevoerd of € 162 miljoen wanneer dit in 2029 gebeurd.[46] Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen op 17 november 2026 heeft de minister van Financiën dit bedrag afgezet tegen circa € 26 miljard aan ongedekte opgaven aan de uitgavenkant over dezelfde periode.[47] De leden van de SP-fractie vragen de regering:

- welke posten deze € 26 miljard precies omvat, met per post het bedrag;
- welk deel daarvan voortvloeit uit door het parlement aanvaard beleid, welk deel uit nog niet genomen besluiten en welk deel uit ramingen van autonome ontwikkelingen;
- of de regering erkent dat de derving van de novelle, anders dan deze uitgavenopgaven, het rechtstreekse gevolg is van een wetsvoorstel waarover de Kamers nu besluiten;
- op grond van welke begrotingsregel een lastenverlichting in het inkomstenkader mag worden afgewogen tegen opgaven in het uitgavenkader, gelet op de scheiding tussen inkomsten en uitgaven?

De regering stelt dat het verschil tussen een vermogenswinst- en een vermogensaanwasbelasting in de kern een timingverschil is, en rechtvaardigt daarmee onder meer het tijdelijke onderscheid tussen vermogensbestanddelen.[48] De leden van de SP-fractie lezen echter in de nota naar aanleiding van het tweede verslag bij de Wet werkelijk rendement box 3 dat de derving in de eerste jaren van een vermogenswinstbelasting nooit meer wordt ingehaald.[49] In antwoord op vraag 33 bij de Miljoenennota 2027 gaf de regering aan dat voor een volledige vermogenswinstbelasting vanaf 2060 bovendien een structurele derving van € 100 miljoen per jaar resteert.[50] Hoe

[44] *Kamerstukken II* 1999/2000, 26.727/26.728, nr. 8, p. 39.
[45] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 39.
[46] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 14; *Kamerstukken I,* 2026/2027, 37.022/37.053, B.
[47] Verslag van de Algemene Financiële Beschouwingen in de Eerste Kamer, 17 november 2026 (ongecorrigeerd), geraadpleegd via: Verslag van de plenaire vergadering van dinsdag 17 november 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[48] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 3.
[49] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, H, p. 16.
[50] *Kamerstukken I* 2026/2027, 37.020, vraag 33. Zie ook Kamerstukken II 2026/2027, 37.053, nr. 8, vraag 4.

brengt de regering de kwalificatie timingverschil in overeenstemming met deze eigen erkenning dat de derving blijvend is?

De raming gaat uit van een gemiddelde bezitsduur van 3 jaar, die door een lock-in-effect van 50% oploopt tot 4,5 jaar. Volgens de regering is een uitgebreide gevoeligheidsanalyse niet op korte termijn beschikbaar.[51] Het onderzoek naar een reële bezitsduur waarom de aangenomen motie-Grinwis en Van Brenk vraagt, volgt pas bij het wetsvoorstel voor een volledige vermogenswinstbelasting.[52] Deze leden vragen geen uitgebreide analyse, maar wel een indicatie vóór de plenaire behandeling: hoe hoog is de cumulatieve derving tot en met 2040 en de structurele derving bij een gemiddelde bezitsduur van 6 jaar en van 9 jaar? In zijn brief van 3 november 2026 heeft de staatssecretaris voor een tweeschijvenstelsel al een illustratieve variant doorgerekend met een lock-in-effect van 20% in plaats van 50%.[53] Deze leden gaan ervan uit dat dit ook hier mogelijk is.

Met het aangenomen amendement-Klaver/Dassen gaat per 2029 in box 3 een tarief van 35,5% gelden en een toptarief van 38,5% voor het rendement boven € 60.000.[54] Volgens de toelichting bij het amendement levert dit structureel € 218 miljoen op.[55] De leden van de SP-fractie lezen in de brief van de staatssecretaris dat de regering van dit bedrag uitgaat. Op gedragseffecten gaat die brief niet in.[56] In zijn brief schreef de staatssecretaris nog dat voor een tweeschijvenstelsel in box 3 op dit moment geen verantwoorde raming kan worden gemaakt, omdat de opbrengst sterk afhangt van aannames over het lock-in-effect en goed onderbouwde gedragseffecten ontbreken.[57] In de nota naar aanleiding van het verslag in de Tweede Kamer schrijft de regering bovendien dat een progressief tarief het lock-in-effect kan verminderen, maar ook kan versterken, en dat het geen garantie is voor een budgettaire opbrengst.[58] Op welke aannames over het lock-in-effect berust de raming van € 218 miljoen, en waarom kon die raming nu wel worden gemaakt? Wat betekent het toptarief voor het realisatiegedrag van beleggers met grote vermogenswinsten, en daarmee voor de raming van de derving van de novelle?

In hoeverre is in de raming rekening gehouden met mechanismen die niet alleen tot uitstel maar ook tot afstel van heffing leiden?

In antwoord op vraag 28 bij de Miljoenennota 2027 schrijft de regering dat zij bij de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting nader onderzoek doet naar mogelijkheden om op belastinguitstel gerichte constructies te bestrijden.[59] Welke instrumenten worden daarbij concreet onderzocht? Wanneer ontvangt de Kamer dit onderzoek, en neemt de regering de uitkomsten op in het wetsvoorstel dat zij met Prinsjesdag 2027 wil indienen?

Uitvoerbaarheid en rechtmatigheid

De leden van de SP-fractie lezen in het ‘position paper’ van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) voor de deskundigenbijeenkomst van 24 november 2026 dat banken minimaal 18 maanden voor aanvang van het belastingjaar nodig hebben. Die termijn begint pas te lopen als zowel de wet als de definitieve specificaties er liggen.[60] De regering schrijft dat de handleidingen voor de gegevenslevering over belastingjaar 2029 daarom uiterlijk 1 juli 2027 moeten zijn vastgesteld. De gebruikelijke overlegperiode met financiële instellingen bedraagt volgens de regering ruim één jaar. Die tijd is er nu niet; volgens de regering lukt het alleen als de financiële instellingen bereid zijn in een werkgroep met het ministerie van Financiën en de Belastingdienst aan een tijdige vaststelling te

[51] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, vraag 4.
[52] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 11.
[53] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 5.
[54] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.022, nr. 80.
[55] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.022, nr. 80.
[56] *Kamerstukken I* 2026/2027, 37.022/37.053, B.
[57] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 5.
[58] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 26.
[59] *Kamerstukken I* 2026/2027, 37.020, P, p. 33.
[60] Nederlandse Vereniging van Banken, position paper - Novelle box 3: kies voor een uitvoerbare overgang naar vermogenswinstbelasting, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal

werken.[61] Om die reden vraagt de regering de Kamers de novelle vóór 31 december 2026 te aanvaarden.[62]_Tijdens de deskundigenbijeenkomst van 24 november 2026 gaven de NVB en de Belastingdienst aan dat deze werkgroep half december 2026 van start gaat. Volgens de Belastingdienst zou tijdige vaststelling haalbaar moeten zijn, maar alleen onder voorwaarden. De NVB gaf aan geen garanties te kunnen geven. Beide partijen maken hiervoor extra capaciteit vrij.[63] De leden van de SP-fractie vragen de regering welke voorwaarden dit precies zijn, wie ervoor verantwoordelijk is dat daaraan wordt voldaan, en wanneer dat uiterlijk moet gebeuren. Klopt het dat er, met een start half december, ruim zes maanden beschikbaar zijn voor een traject dat normaal ruim een jaar duurt? Welk tijdpad met tussenmijlpalen hanteert de regering, en is zij bereid de Kamer direct te informeren als een mijlpaal niet wordt gehaald? Hoeveel extra capaciteit maakt de Belastingdienst hiervoor vrij, en ten koste van welke andere taken? En wat gebeurt er als de handleidingen pas na 1 juli 2027 gereed zijn?

Volgens de memorie van toelichting gelden voor 2029 dezelfde risico's als voor 2028 als banken over 2029 geen volledige gegevens kunnen leveren.[64] Voor 2028 heeft de Belastingdienst het voorstel onuitvoerbaar genoemd.[65] Op grond van de aangenomen motie-Grinwis en Van Brenk informeert de regering de Tweede Kamer vóór de zomer van 2027 of volledige gegevenslevering over 2029 is geborgd.[66] Wat doet de regering als dat dan niet het geval blijkt? Met welk juridisch instrument kan de invoering op dat moment nog worden uitgesteld, als de wet dan al is aanvaard? De regering raamt de derving van een extra jaar tegenbewijsregeling in 2029 op circa € 2,8 miljard.[67] Hoe zou die derving worden gedekt? Kan de regering ten slotte bevestigen dat invoering per 1 januari 2028 definitief van tafel is? Zij zegde toe hierover binnen enkele weken uitsluitsel te geven.[68]

De NVB noemt een aantal punten die nog geregeld moeten worden, waaronder de fiscale behandeling van life events, de aftrekbaarheid van kosten en portefeuilleoverdrachten tussen banken.[69] De regering wil de meeste van deze punten in overleg met de NVB bezien.[2] De leden van de SP-fractie lezen in de nota naar aanleiding van het verslag in de Tweede Kamer dat de behandeling van life events volgens de regering uit de wetssystematiek volgt, en dat zij de overige punten in overleg met de NVB zal bezien.[70] De leden van de SP-fractie vragen welke van deze punten een wettelijke regeling vergen, en waarom die niet in de novelle zijn opgenomen. Liggen alle benodigde regels er uiterlijk op 1 juli 2027, wanneer de handleidingen voor de gegevenslevering moeten zijn vastgesteld? Dezelfde vraag wordt door deze leden gesteld met betrekking tot de aangekondigde aanpassing van artikel 22 van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001.[71]

De uitvoeringstoets van de Belastingdienst van 22 oktober 2026 geeft volgens de Raad van State op alle vijf getoetste elementen een negatief oordeel. Voor belastingjaar 2028 acht de Belastingdienst de novelle onuitvoerbaar. Voor 2029 verbetert de uitvoerbaarheid volgens de toets enigszins wat betreft het doenvermogen van belastingplichtigen en de handhaving, maar blijft het risico op juridische procedures onverminderd groot. Het voorstel vergt 252 fte incidenteel en circa € 31 miljoen aan uitvoeringskosten.[72] Die fte komen boven op de capaciteit voor de Wet werkelijk rendement box 3; daarbij is nog

---

[61] Kamerstukken II 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 46.
[62] Kamerstukken I 2026/2027, 37.053/36.748, B. Zie ook *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8.
[63] Deskundigenbijeenkomst van de vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer over de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3, 24 november 2026, geraadpleegd via: Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 24 november 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal
[64] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 12.
[65] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 10.
[66] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 10.
[67] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 36.
[68] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 21.
[69] Nederlandse Vereniging van Banken, position paper - Novelle box 3: kies voor een uitvoerbare overgang naar vermogenswinstbelasting, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal
[70] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 7.
[71] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 8.
[72] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 10.

uitgegaan van invoering per 2028.[73] De leden van de SP-fractie lezen dat de Belastingdienst de uitvoeringstoets in 2027 herijkt op basis van invoering per 2029.[74] Dat betekent dat de Eerste Kamer over de novelle beslist zonder actuele uitvoeringstoets. Tijdens de deskundigenbijeenkomst van 24 november 2026 noemde de Belastingdienst invoering per 2029 uitvoerbaar.[75] Op welke analyse berust dat oordeel, nu de herijking nog niet heeft plaatsgevonden? Waarom kan de herijking, of ten minste een eerste beeld daarvan, niet vóór de plenaire behandeling beschikbaar zijn?

De staatssecretaris gaf in het wetgevingsoverleg in de Tweede Kamer aan dat de Belastingdienst al een forse taakstelling heeft, dat de extra fte door herprioritering moeten worden gevonden en dat hij daarvoor kijkt naar capaciteit die vrijkomt bij de tegenbewijsregeling. Hij zegde hierover een stand-van-zakenbrief in het eerste kwartaal van 2027 toe.[76] Hoeveel capaciteit komt bij de tegenbewijsregeling vrij, en vanaf wanneer? Die regeling loopt door de novelle immers een jaar langer door, zodat de afhandeling van aangiften en bezwaren over 2028 samenvalt met de jaren waarin de novelle de meeste extra fte vergt. Welke andere taken van de Belastingdienst worden voor deze herprioritering uitgesteld, en hoe worden de uitvoeringskosten gedekt? Kan de regering deze informatie vóór de plenaire behandeling geven, in plaats van in het eerste kwartaal van 2027?

De Raad van State acht het kwetsbaar dat de novelle zonder duidelijke rechtvaardiging onderscheid maakt tussen vermogensbestanddelen door twee heffingssystemen naast elkaar toe te passen. De Raad noemt als voorbeelden direct gehouden cryptoactiva tegenover cryptoactiva via een beleggingsfonds, en valutaresultaten op een betaalrekening tegenover die op financiële instrumenten.[77] Daarbij verwijst de Raad naar het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021.[78] De regering antwoordt dat het in de kern om een timingverschil gaat dat voor een overgangsperiode van één jaar aanvaardbaar is.[79] De staatssecretaris erkende in het wetgevingsoverleg in de Tweede Kamer wel dat hij de juridische kwetsbaarheid niet kan wegnemen.[80] Bij de Wet werkelijk rendement box 3 achtte de regering een aanvullende toets op verenigbaarheid met artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM en het gelijkheidsbeginsel niet nodig, omdat zij vertrouwen had in de expertise van de Afdeling advisering van de Raad van State.[81] Nu diezelfde Afdeling het onderscheid kwetsbaar noemt, vragen deze leden of de regering de juridische houdbaarheid ervan alsnog heeft laten toetsen, bijvoorbeeld door de Landsadvocaat. Zo ja, wil zij dat advies aan de Kamer zenden? Zo nee, waarom niet? Van de 252 fte is circa 100 fte geraamd voor extra bezwaar- en beroepsprocedures over de toepasselijke heffingssystematiek; om hoeveel procedures het gaat, moet volgens de regering de praktijk uitwijzen.[82] Wat is het financiële risico als de rechter het onderscheid in strijd met het recht acht, en is daarvoor een reservering getroffen? Wat betekent het voor dat risico als de volledige vermogenswinstbelasting niet per 2030 in werking treedt en het onderscheid langer dan één jaar blijft bestaan?

Contacten met belangenorganisaties

De leden van de SP-fractie hebben de regering herhaaldelijk gevraagd met welke organisaties contact is geweest over de vormgeving van box 3. Dat deden zij in beide

---

[73] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 51.
[74] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 52.
[75] Deskundigenbijeenkomst van de vaste commissie voor Financiën van de Eerste Kamer over de Novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting box 3, 24 november 2026, geraadpleegd via: Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 24 november 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal
[76] Verslag van het wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer over de novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting, 9 november 2026, (ongecorrigeerd).
[77] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 29 e.v.
[78] *HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963, r.o. 3.4 en 3.5, zoals aangehaald in het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, Kamerstukken II* 2026/27, 37 053, nr. 4, voetnoot 27.
[79] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, § 2.
[80] Verslag van het wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer over de novelle uitbreiding vermogenswinstbelasting, 9 november 2026, (ongecorrigeerd).
[81] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, F, p. 40.
[82] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 8, p. 3.

schriftelijke rondes over de Wet werkelijk rendement box 3,[83] tijdens de plenaire behandeling van dat wetsvoorstel in juni 2026[84] en in hun vragen bij de Miljoenennota 2027. De antwoorden bleven naar mening van deze leden onvolledig. In antwoord op vraag 35 bij de Miljoenennota schrijft de regering alleen dat een breed scala aan belangenorganisaties inbreng heeft geleverd, zoals beroepsorganisaties van belastingadviseurs, VNO-NCW, banken, verzekeraars en enkele individuele bedrijven.[85] Ook de openbare agenda's van de bewindspersonen geven geen antwoord op deze vragen. Zij vermelden hooguit een datum, de naam van de gesprekspartner en een globaal onderwerp, maar niet wat er is bepleit. Ambtelijke contacten staan niet vermeld.[86]

Deze leden verzoeken de regering daarom, met een beroep op artikel 68 van de Grondwet, om een volledig overzicht van alle contacten die de minister en de staatssecretaris van Financiën, hun ministerie en, voor zover van toepassing, de minister-president en het ministerie van Algemene Zaken hebben gehad met belangenorganisaties, bedrijven, financiële instellingen, adviseurs en andere externe partijen over de vormgeving van box 3. Het gaat om de periode vanaf de aanvaarding van de Wet werkelijk rendement box 3 door de Tweede Kamer op 12 februari 2026 tot en met de indiening van deze novelle. Deze leden vragen per contact te vermelden:

- de datum;
- de organisatie of persoon;
- de betrokken bewindspersoon of het betrokken onderdeel van het ministerie;
- de vorm van het contact, zoals een gesprek, telefoongesprek, brief of e-mail;
- wat de betreffende partij heeft bepleit, met eventuele schriftelijke inbreng.

Artikel 68 van de Grondwet verplicht bewindspersonen de door een of meer leden verlangde inlichtingen te geven, tenzij het verstrekken daarvan in strijd is met het belang van de staat.[87] Een andere weigeringsgrond kent de Grondwet niet. Als de regering meent deze inlichtingen geheel of gedeeltelijk niet te kunnen verstrekken, vragen deze leden haar per categorie aan te geven welk belang van de staat zich daartegen verzet, en waarom. Als geen belang van de staat in het geding is, verwachten deze leden het gevraagde overzicht bij de beantwoording van dit verslag.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van ChristenUnie

Wetgevingsproces

De Raad van State merkt op: "een novelle is een bijzonder instrument dat met gepaste terughoudendheid moet worden ingezet. De Afdeling merkt op dat de aard en de inhoud van het voorliggende wetsvoorstel zich niet goed lenen voor een novelle. In feite houden de voorgestelde aanpassingen een stelselwijziging in."[88] De leden van de **ChristenUnie** vragen de regering of zij kan aangeven waarom voor het instrument novelle is gekozen en niet voor het normale wetgevingsproces. Is dit louter om pragmatische redenen?

De Afdeling advies van de Raad van State schrijft in haar advies dat het doorvoeren van een stelselwijziging in box 3 via een novelle, die ook nog eens met grote spoed tot stand wordt gebracht, afbreuk doet aan de zorgvuldigheid van het wetgevingsproces.[89] Waarom heeft de regering voor een traject gekozen dat de kwaliteit van het wetgevingsproces door spoed mogelijk ondermijnt?

De regering maakt in de novelle tijdelijk onderscheid tussen vermogensbestanddelen door twee verschillende heffingssystemen toe te passen. De keuze over welk vermogensbestanddeel onder welk regime valt, lijkt naar mening van de leden van de ChristenUnie-fractie willekeurig. Hoe legt de regering uit tijdelijk met twee verschillende systemen te werken? Hoe strookt dit besluit tot een tijdelijk hybride

[83] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, F, p. 14–15; *Kamerstukken I,* 2025/2026, 36.748, H, p. 25–26.
[84] *Handelingen I* 2025/2026, nr. 37, items 4 en 19.
[85] *Kamerstukken I* 2026/2027, 37.020, P, p. 35.
[86] Openbare agenda's van de minister en de staatssecretaris van Financiën op www.rijksoverheid.nl.
[87] Artikel 68 van de Grondwet.
[88] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 3.
[89] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 4.

stelsel met het politieke voornemen van deze regering om belastingmaatregelen te vereenvoudigen in plaats van verder te compliceren?[90]

Kan de regering een overzicht geven van de mogelijke juridische kwetsbaarheden van dit hybride stelsel?

Uitvoerbaarheid

Dit tijdelijke hybride stelsel vereist een inzet van 252 fte aan personele capaciteit en circa 31 miljoen aan additionele uitvoeringskosten.[91] De wet werkelijk rendement box 3 (36.748) levert al extra druk op de uitvoeringscapaciteit bij de Belastingdienst.[92] Is de werving van de benodigde 252 fte überhaupt haalbaar voor de beoogde ingangsdatum? Hoe beoordeelt de regering de uitvoerbaarheid van dit tijdelijke hybride stelsel?

Waarom geeft de regering geen gehoor aan de oproep van de Raad van State om vanaf 2030 deze wijziging in één keer door te voeren, in plaats van vast te houden aan een tijdelijk hybride stelsel waarvan de dekking grotendeels ontbreekt?[93] Past een volledige invoering van de vermogenswinstbelasting in 2030 niet beter bij een eenvoudiger belastingstelsel?

Is het werken met twee verschillende heffingssystemen voor verschillende vermogensbestanddelen werkbaar voor de digitale systemen van de Belastingdienst?

De Nederlandse Vereniging van Banken wijst de leden van de fractie van de ChristenUnie erop dat het in de huidige novelle onduidelijk is welke aanvullende informatie de belastingplichtige voor de voorlopige aanslag en aangifte IB 2028 zelf moet bij houden of aanleveren.[94] Op welke termijn worden belastingplichtigen hierover geïnformeerd, zodat zij tijdig hun gegevens kunnen bijhouden?

Kan de regering een overzicht geven van de gevolgen voor de Voor ingevulde aangifte (VIA) van belastingplichtigen, en welke gegevens door de belastingplichtige zelf verstrekt moeten worden?

Dekking

Het ontbreken van een degelijke financiële dekking leidt in 2040 tot een gat van circa 18 miljard.[95] Hoe kan de regering dit rijmen met de afspraak uit het coalitieakkoord om geen rekeningen door te schuiven naar de toekomst?[96] Waarom is de dekking niet gezocht in het bredere vermogensdomein, zoals was verzocht in de motie Eerdmans-Bikker?[97]

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van JA21

De leden van de fractie van **JA21** constateren dat de Raad van State in haar advies kritisch is geweest op het voorlopig uitsluiten van de categorie cryptobeleggingen op de vermogenswinstbelasting.[98] In hoeverre acht de regering het uitsluiten van cryptobeleggingen op de vermogenswinstbelasting juridisch houdbaar?

Op welke manier wil de regering uitvoering geven aan het aangenomen amendement-Grinwis inzake kostenverrekening vastgoed in de huidige tegenbewijsregeling?[99] Is invoering in 2027 haalbaar? Zo nee, waarom niet? Wanneer acht de regering de uitvoering haalbaar?

---

[90] Coalitieakkoord 2026–2030, *Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland*, 30 januari 2026, p. 66, paragraaf 'Herziening belasting- en toeslagenstelsel'.
[91] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 10.
[92] *Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen'*, vastgesteld op 22 oktober 2026, bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.
[93] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4, p. 16.
[94] Nederlandse Vereniging van Banken, position paper - Novelle box 3: kies voor een uitvoerbare overgang naar vermogenswinstbelasting, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[95] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 5, p. 3.
[96] Coalitieakkoord 2026–2030, *Aan de slag: Bouwen aan een beter Nederland*, 30 januari 2026, paragraaf 'Gezonde overheidsfinanciën', p. 68.
[97] *Kamerstukken II* 2025/2026, 36 848, nr. 67.
[98] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4.
[99] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 14.

In hoeverre acht de regering het wenselijk en rechtvaardig om bij het aanhouden van vastgoed zowel de opbrengsten tijdens bezit en gebruik als de verkoopwinst te belasten? Aandelen en andere beleggingen worden in het nieuwe stelsel immers alleen belast bij vervreemding, terwijl voor onroerend goed ook de eventuele huuropbrengsten minus kosten, dan wel de leegwaarderatio op basis van de WOZ-waarde, als grondslag voor belastingheffing tijdens het bezit geldt.

Is de regering het met de leden van de fractie van JA21 eens dat een ongelijke behandeling van vermogensbestanddelen, afhankelijk van de hoogte van het behaalde rendement, juridisch kwetsbaar kan zijn, mede gelet op eerdere uitspraken van de Hoge Raad inzake box 3?[100]

Tot slot, welke mogelijkheden voorziet de regering om te voorkomen dat partners bij echtscheiding of overlijden worden geconfronteerd met een tussentijdse afrekening van vermogensbelasting, zoals eerder voorgesteld in het amendement-Hoogeveen?[101]

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van Volt

Met de novelle wordt het bereik van de vermogenswinstbelasting verruimd ten koste van de vermogensaanwasbelasting, constateren de leden van de **Volt**-fractie. In hoeverre vindt de regering dat het karakter van de originele wet met de novelle nog steeds in stand blijft?

De Nederlandse Vereniging van Banken stelt voor niet overhaast een nieuw stelsel in te voeren.[102] Ook de Raad van State heeft zich kritisch uitgelaten over de tussenoplossing.[103] Waarom wordt door de regering niet alsnog gekozen voor een geheel nieuwe wet die recht doet aan de van verscheidene kanten ingebrachte bezwaren?

Zowel de Belastingdienst als de Nederlandse Vereniging van Banken wijzen op de risico's van snelle invoering per 2029.[104] Overweegt de regering verdere maatregelen om deze risico's te mitigeren? Welke extra voorzieningen heeft de regering genomen om de ICT-systemen van de Belastingdienst aanpasbaar te maken aan het nieuwe stelsel? Is de regering bereid te garanderen dat de Belastingdienst voldoende personeel heeft voor zowel de wijziging in 2029 als de voorstellen voor de volledige herziening van het stelsel van de inkomstenbelasting? Wat betekent het voor de operationele uitvoering bij de Belastingdienst als de banken niet tijdig hun systemen en informatievoorziening klaar hebben voor doorvoering box 3? Wat betekent het voor de operationele uitvoering bij de Belastingdienst als de invoering van de in de Tweede Kamer aangenomen novelle vertraging oploopt?

Met een vermogenswinstbelasting bouwt zich over de jaren een grote overhang op. Dat wil zeggen dat de winstgrondslag eigenlijk al is gerealiseerd maar nog niet liquide is gemaakt. Op welke wijze kan volgens de regering worden voorkomen dat een tijdelijk verlaagd belastingtarief in een toekomstig belastingplan een prikkel vormt om winst in een bepaald jaar liquide te maken, bijvoorbeeld met als doel om in dat jaar extra belastinginkomsten te genereren? Welk effect kan dit hebben op het rendement van investeringen?

In de belasting binnen box 3 wordt met ingang van 2029 door middel van het amendement-Klaver en Dassen terecht een gedifferentieerd tarief geïntroduceerd.[105] Welke

---

[100] HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:812; HR 10 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1129; HR 14 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:816; HR 24 december 2021, ECLI:NL:HR:2021:1963; HR 20 mei 2022, ECLI:NL:HR:2022:720; HR 6 juni 2024, ECLI:NL:HR:2024:704; HR 14 juni 2024, diverse arresten; HR 20 december 2024, ECLI:NL:HR:2024:1788.
[101] *Kamerstukken II* 2026/2027, 36.748, nr. 42.
[102] Nederlandse Vereniging van Banken, position paper - Novelle box 3: kies voor een uitvoerbare overgang naar vermogenswinstbelasting, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[103] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 4.
[104] Nederlandse Vereniging van Banken, position paper - Novelle box 3: kies voor een uitvoerbare overgang naar vermogenswinstbelasting, geraadpleegd via: Eerste Kamer der Staten-Generaal; *Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen'*, vastgesteld op 22 oktober 2026, bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.
[105] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.022, nr. 80.

gedragsveranderingen worden hierdoor verwacht? Hoe beïnvloeden deze mogelijke gedragsveranderingen het inkomstenverloop over de jaren van de nieuwe heffing over box 3?

De fiscale regelingen voor groen beleggen worden als doelmatig en doeltreffend geëvalueerd. Zij passen ook in de aanbevelingen van zowel de heer Draghi[106] als de heer Wennink.[107] Op welke wijze worden de mogelijkheden voor groen beleggen door de regering meegenomen in de overwegingen voor box 3? Is er ruimte om deze aan te moedigen? Hoe wordt groen beleggen aangemoedigd in de tussenliggende periode, waar de tegenbewijsregeling nog geldt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van SGP

De leden van de fractie van **SGP** zijn positief over de voorgenomen stelselwijziging in box 3, omdat dit een heffing op werkelijk rendement dichterbij brengt. Zij zien het liefst zo snel mogelijk een volledige heffing op basis van vermogenswinstbelasting. Kan de regering garanderen dat deze volledige overstap uiterlijk per 2030 plaatsvindt?

De leden van de fractie van de SGP zien risico's in de voorgenomen planning, omdat sommige vermogensbestanddelen tijdelijk nog onder de vermogensaanwasbelasting gaan vallen, terwijl het grootste gedeelte van vermogensbestanddelen over de vermogenswinstbelasting gaat vallen.[108] Specifiek wijzen deze leden erop dat de wijze waarop gelijke vermogensbestanddelen worden gehouden tot verschillende vormen van heffing kunnen leiden. Deelt de regering deze zorg? En laat dat niet zien dat een snelle, volledige overstap wenselijk en noodzakelijk is?

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de Uitvoeringstoets van de Belastingdienst. Deze is nog gebaseerd op een invoering per 2028, terwijl inmiddels het voornemen is om de invoering een jaar uit te stellen.[109] Deze leden verwachten een verbetering van deze Uitvoeringstoets, gezien dit uitstel. Kan de regering reageren op deze aanname?

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie van 50PLUS

Het lid van de fractie van **50PLUS** vraagt de regering toe te lichten wat de motivering is geweest om alsnog af te wijken van de in de Kamerbrief van 6 maart 2026 aangekondigde aanpak, waarbij verbeteringen van het wetsvoorstel zouden worden onderzocht met het oog op het verkrijgen van een breed politiek en maatschappelijk draagvlak.[110]

Het lid vraagt op welke wijze het kennismakingsgesprek met de staatssecretaris, waarbij diverse fracties kritische vragen stelden en hun voorkeur uitspraken voor een snelle invoering van een vermogenswinstbelasting, een rol heeft gespeeld bij de uiteindelijke keuze van de regering.[111] Voorts vraagt dit lid op welke wijze de opvattingen van deskundigen tijdens de bijeenkomsten van 19 mei 2026 hebben bijgedragen aan de heroverweging en de uiteindelijke keuze voor een vermogenswinstbelasting.[112]

---

[106] Draghi, Draghi-rapport, 'The future of European competitiveness', gepubliceerd op 9 september 2024;
[107] Wennink, Rapport Wennink, 'De route naar toekomstige welvaart: Een sterk Nederland in een relevant Europa', gepubliceerd op 12 december 2025.
[108] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.
[109] '*Uitvoeringstoets Belastingdienst, Douane en Dienst Toeslagen'*, vastgesteld op 22 oktober 2026, bijlage bij *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3.
[110] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, B.
[111] Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 17 maart 2026, Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 17 maart 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal.
[112] Verslag van Deskundigenbijeenkomst 'Economie, impact op bedrijf en individu, uitvoerbaarheid' met betrekking tot de Wet werkelijk rendement box 3 (36.748), Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 19 mei 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Het lid wijst op de Kamerbrief van 19 juni 2026, waarin diverse opties voor verbeteringen zijn gepresenteerd.[113] Het aan het woord zijnde lid vraagt de regering nader toe te lichten waarom is gekozen voor de voorliggende novelle.

De regering heeft aangegeven dat zij voorrang geeft aan de invoering van een vermogenswinstbelasting voor financiële instrumenten.[114] Het lid van de fractie 50PLUS vraagt op welke gronden de regering heeft gekozen voor een vermogenswinstbelasting. Waarom wordt het realisatiebeginsel nu wel als doorslaggevend argument aangevoerd? Waarom wordt nu tevens als motivering gegeven dat een vermogenswinstbelasting beter aansluit bij de wijze waarop waardeontwikkelingen in box 1 en box 2 van de inkomstenbelasting en in de vennootschapsbelasting worden betrokken? Ook vraagt dit lid waarom nu als motivering wordt aangevoerd dat een vermogenswinstbelasting beter aansluit bij de internationaal gebruikelijke belastingheffing over vermogenswinsten.[115] Waarom werd in de Kamerbrief van 6 maart 2026 nog uitgegaan van nader te onderzoeken verbeteringen en waarom werden in de Kamerbrief van juni 2026 nog diverse opties voorgelegd, waaronder de vermogensaanwasbelasting?[116]

Dit lid vraagt de regering toe te lichten op welke gronden het debat in de Eerste Kamer van 30 juni 2026 over het voorliggende wetsvoorstel voor een vermogensaanwasbelasting heeft bijgedragen aan de keuze om de vermogenswinstbelasting uit te breiden tot alle financiële instrumenten.[117] Daarbij wijst dit lid erop dat aandelen en winstbewijzen van startende ondernemingen reeds in het oorspronkelijke wetsvoorstel onder de vermogenswinstbelasting vielen. In hoeverre heeft dit debat bijgedragen aan de uiteindelijke keuze voor een vrijwel volledige vermogenswinstbelasting en voor de route van een novelle?

Het lid van de fractie van 5PLUS vraagt op welke gronden is gekozen voor de route van een novelle, in plaats van een afzonderlijk wetsvoorstel voor een volledige vermogenswinstbelasting met een later ingangsjaar en een verlenging van de tegenbewijsregeling.

Dit lid vraagt de regering toe te lichten op welke gronden aansluiting is gezocht bij het begrip financieel instrument uit de Wet op het financieel toezicht (Wft). Voorts vraagt dit lid op welke gronden ook niet-verhandelbare aandelen en winstbewijzen onder de vermogenswinstbelasting zijn gebracht.

Dit lid constateert dat het resultaat dat met vermogensbestanddelen onder de vermogenswinstbelasting wordt behaald, bestaat uit reguliere voordelen en vervreemdingsvoordelen, verminderd met kosten. Daarbij wordt het vervreemdingsvoordeel bepaald door de overdrachtsprijs te verminderen met de verkrijgingsprijs. Dit lid vraagt welke voordelen onder het begrip reguliere voordelen vallen. Voorts vraagt hij waarom voor aandelen en winstbewijzen die bij de inwerkingtreding van het nieuwe box 3-stelsel op 1 januari 2029 reeds tot het vermogen van de belastingplichtige behoren, de waarde in het economische verkeer als verkrijgingsprijs wordt gehanteerd.

Dit lid vraagt de regering nader toe te lichten waarom bij aandelen van dezelfde soort is gekozen voor de gemiddelde verkrijgingsprijs in plaats van de FIFO- of LIFO-methode. Kan de regering daarbij toelichten waarom de voorkeur van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), vanuit het oogpunt van gegevenslevering aan de Belastingdienst en de aansluiting bij de systematiek van box 2, is gevolgd?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt aandacht voor het ontbreken van een inflatiecorrectie. Bij vermogensbestanddelen is veelal sprake van langere bezitsperiodes. Dit lid vraagt wat de budgettaire gevolgen zouden zijn indien bij de

---

[113] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, I.
[114] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 4.
[115] *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 3, p. 5.
[116] *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, B; *Kamerstukken I* 2025/2026, 36.748, I.
[117] Plenaire behandeling van de Wet werkelijk rendement box 3 (36.748) 30 juni 2026, *Handelingen I* 2025/2026, nr. 7, item 4.

bepaling van de belastbare vermogenswinst rekening wordt gehouden met een jaarlijkse inflatie van 2%.

Voorts vraagt dit lid aandacht voor zogenoemde *life-events*, zoals huwelijk, echtscheiding en overlijden. Is het mogelijk om bij dergelijke gebeurtenissen een doorschuiffaciliteit in te voeren, zoals die ook in box 1 en box 2 bestaat?

Ter illustratie wijst dit lid op de situatie waarin een vermogensbestanddeel bij verkrijging een waarde had van €100.000 en op het moment van overlijden een waarde heeft van €500.000. Bij een belastingtarief van 35,5% wordt over de vermogenswinst van €400.000 een bedrag van €142.000 aan inkomstenbelasting geheven. Daarnaast is erfbelasting verschuldigd, waarbij de betaalde inkomstenbelasting van €142.000 in mindering wordt gebracht op de waarde van €500.000. Hierdoor resteert, afgezien van eventuele vrijstellingen, een bedrag van €358.000 waarover 10% of 20% erfbelasting wordt geheven. Dit lid vraagt of de regering deze samenloop nader kan toelichten en of een doorschuiffaciliteit bij overlijden mogelijk is.

Het lid van de fractie van 50PLUS wijst erop dat banken niet beschikken over gegevens met betrekking tot dergelijke life-events. Bij de fiscale behandeling van de eigen woning spelen life-events eveneens een rol en wordt bij de aangifte inkomstenbelasting informatie hierover uitgevraagd. Is het mogelijk om bij vermogensbestanddelen in box 3 op vergelijkbare wijze informatie over life-events uit te vragen? Wat zou daarvoor aanvullend nodig zijn?

Tot slot vraagt dit lid de regering toe te lichten waarom voor directe cryptobeleggingen, verzekeringsproducten, lijfrenten en andere vergelijkbare vermogensbestanddelen tijdelijk een vermogensaanwasbelasting blijft gelden.

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie-Van-Gasteren

Het lid van de **fractie-Van-Gasteren** stelt dat professionals in de markt meerdere malen hebben gepleit voor een pas op de plaats met box 3. Zij hebben onder andere voorgesteld om per direct een eenvoudige, gedifferentieerde vermogensbelasting in te voeren van bijvoorbeeld 1,2 of 1,4 % waardoor tijd wordt gekocht voor het opstellen van een werkend en begrijpelijk systeem, alsmede een dekking wordt bewerkstelligd.[118] Waarom heeft de regering niet voor zo’n eenvoudige weg gekozen?

Crypto en edelmetalen

Vanaf 2029 wordt een stelsel geïntroduceerd waarbij rechtstreeks gehouden cryptomunten en fysieke edelmetalen onder de vermogensaanwasbelasting vallen, terwijl andere of zelfs vergelijkbare beursproducten onder de vermogenswinstbelasting vallen. Wie rechtstreeks crypto, goud of zilver bezit, moet jaarlijks belasting betalen over ongerealiseerde koerswinsten, ook zonder iets te verkopen. Wie via een crypto-ETF/ETN of goud-ETC belegt, betaalt pas belasting bij verkoop. Dezelfde onderliggende belegging wordt dus fiscaal fundamenteel anders behandeld, uitsluitend vanwege de gekozen beleggingsvorm. Wat is de onderliggende gedachte bij dit onderscheid?

Is de regering voornemens om te zijner tijd via reparatiewetgeving een en ander te harmoniseren? Is er specifiek rekening gehouden met het juridisch aanvechten van deze ongelijke behandeling van gelijke/gelijkaardige gevallen? Hoe groot is de impact op de totale belastinginkomsten mocht deze “bron” vervallen?

Ondernemerslening

Het lid van de fractie-Van Gasteren begrijpt en ondersteunt de wens om excessief lenen tegen te gaan, maar het voorstel om de huidige leengrens van €500.000 stapsgewijs terug te brengen naar €100.000 veroorzaakt grote onzekerheid bij ondernemers die hun

[118] Verslag van Deskundigenbijeenkomst 'Economie, impact op bedrijf en individu, uitvoerbaarheid' met betrekking tot de Wet werkelijk rendement box 3 (36.748), Verslag van de vergadering van de commissie voor Financiën (FIN) op 19 mei 2026 - Eerste Kamer der Staten-Generaal.

financiële verplichtingen binnen de bestaande wettelijke kaders hebben opgebouwd.[119] Voor veel ondernemers is hun vermogen niet direct beschikbaar. Het zit vast in hun onderneming, vastgoed of andere langlopende investeringen. Een versnelde aflossing van bestaande schulden kan daardoor financieel bijzonder ingrijpend zijn. Is bekend hoeveel ondernemers nu gebruikmaken van de huidige regeling die straks onder de nieuwe regeling zullen vallen? Is er een impactanalyse gemaakt met betrekking tot de omvang en financiële gevolgen voor deze groep? Is er nagedacht over een langere “landingsbaan” in termen van overgangsregeling?

Is de regering bereid om met relevante ondernemersorganisaties in gesprek te gaan om te bezien hoe op voorwaarde van dekking binnen de totaal begroting door middel van reparatiewetgeving een zachtere landing mogelijk te maken?

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien de nota naar aanleiding van het verslag met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **uiterlijk maandag 30 november 2026 om 12.00 uur.**

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën
Van Ballekom

De griffier van de vaste commissie voor Financiën
Karthaus

[119] Zorgen zijn onder andere terug te vinden in: *Kamerstukken II* 2026/2027, 37.053, nr. 7.